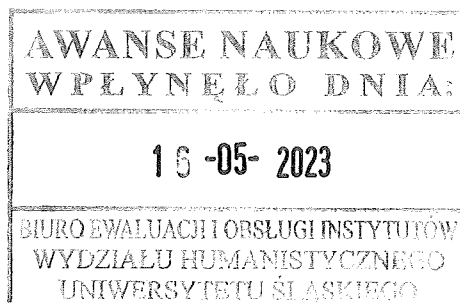

Dr hab. Ewa Waniek-Klimczak

Profesora Emerita Uniwersytetu Łódzkiego

Łódź, 11.05.2023 r.

Ocena dorobku naukowego Pani dr Iwony Droni
w związku z postępowaniem habilitacyjnym
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo

W związku z uchwałą Rady Naukowej Instytutu Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego z dnia 24 stycznia 2023 roku przedstawiam ocenę dorobku naukowego P. dr Iwony Droni. Ocena ta zawiera krótką charakterystykę naukową Habilitantki, recenzję głównego wskazanego osiągnięcia naukowego (monografii zatytułowanej *Communicating with Generation Z. The development of Pragmatic Competence of Advanced Polish Users of English*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 2022), oraz ocenę pozostałego dorobku naukowego i osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę, w celu ustalenia, czy wskazany przez Kandydatkę do stopnia doktora habilitowanego dorobek naukowy stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwo.

1. Naukowa charakterystyka Habilitantki

Pani dr Iwona Dronia jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Instytucie Językoznawstwa na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego od 2017 roku; z Uniwersytetem Śląskim ma jednak związek od dawna – to w tej Uczelni obroniła pracę magisterską (w roku 2002) oraz uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa (w roku 2008). Wcześniejsze wykształcenie – licencjat – uzyskała w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Sosnowcu, co ma znaczący wkład w dalszy rozwój zainteresowań zawodowych oraz naukowych Habilitantki: ścieżka dydaktyczna to stale rozwijany nurt, ściśle związany i niejako uzupełniający zainteresowania naukowe w zakresie

językoznawstwa. Poza pracą w Instytucie Językoznawstwa, p. dr Dronia zdobywała doświadczenie dydaktyczne oraz organizacyjne w innych uczelniach, gdzie pełniła również funkcje kierownicze (Dyrektor Instytutu Filologii Angielskiej w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu). Doświadczenie związane z nauczaniem wydaje się naturalnym elementem wyzwalającym u Habilitantki zainteresowania naukowe, które ogniskują się na użyciu angielskiego jako języka drugiego/obcego przez polskich użytkowników (uczniów/studentów). W działalności naukowej Habilitantka skupiła się na aspekcie pragmatycznym - główne publikacje z obszaru językoznawstwa zajmują się językiem politycznej poprawności, badaniem dyskursu nauczyciela oraz rozwojowi kompetencji pragmatycznej. Temu ostatniemu zagadnieniu, kompetencji pragmatycznej studentów anglistyki, poświęciła Habilitantka monografię autorską, którą wskazała jako swoje główne osiągnięcie naukowe.

2. Recenzja głównego osiągnięcia naukowego wskazanego przez Habilitantkę: monografia pt. *Communicating with Generation Z. The development of Pragmatic Competence of Advanced Polish Users of English*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 2022.

Recenzowana monografia to ambitne przedsięwzięcie naukowe, którego celem jest scharakteryzowanie rozwoju międzyjęzykowej kompetencji pragmatycznej polskich studentów filologii angielskiej, reprezentujących młode pokolenie osób urodzonych w okolicy roku 2000, określane mianem 'pokolenie Z'. Długofalowe badanie kompetencji osadzone zostało w perspektywie socjo-pragmatycznej, z elementami dyskursu międzypokoleniowego (student – wykładowca), a w celu pozyskania danych do dokonania takiej charakterystyki wykorzystano różnorodne narzędzia badawcze: kwestionariusze, pisemne scenariusze sytuacyjne, protokół retrospektywy oraz test kompetencyjny w w zakresie pragmatyki. Zebrane dane posłużyły do określenia zarówno kompetencji pragmatycznej studentów, jak i ich kompetencji językowej, dostarczając podstaw do określenia cech przedstawicieli najmłodszej generacji studentów jako uczniów i użytkowników języka angielskiego. Wnioski nie są optymistyczne: studenci wykazują braki w kompetencji pragmatycznej, jednocześnie przeceniając swoje umiejętności językowe (stosowany przez nich repertuar zachowań językowych odbiega od oczekiwanego dla deklarowanego poziomu znajomości języka angielskiego). Badanie kwestionariuszowe przeprowadzone na początku studiów (rok I) i

powtórzone w roku III pokazało stosunkowo niewielki wpływ doświadczenia i studiów na poglądy studentów dotyczące takich aspektów, jak poprawność językowa czy potrzeba rozwijania kompetencji pragmatycznej, przy jednoczesnym dość zaskakującym wzroście poziomu lęku językowego przy komunikacji ustnej. Poza wynikami ogólnymi, monografia dostarcza wielu wyników szczegółowych, które z pewnością staną się podstawą do dalszych badań.

Przechodząc do szczegółowej oceny monografii, zacznę od jej struktury: książka zawiera wstęp, 6 rozdziałów, dzielących się na część teoretyczną (Rozdział 1-3) i praktyczną (Rozdział 4-6), załączniki przedstawiające narzędzia badawcze oraz wyniki analizy przy użyciu oprogramowania LIWC-20; rozprawę zamyka spis wykorzystanej literatury przedmiotu, indeks autorów oraz streszczenie w języku angielskim i polskim. We wstępie poznajemy motywację Autorki dla podjęcia analizy pokolenia Z, najmłodszego pokolenia studentów na polskich uczelniach, które może w pełni cieszyć się dostępem do nauki języków obcych od najmłodszych lat i można zakładać, że w związku z tym ma wyższy poziom kompetencji językowej niż pokolenia wcześniejsze. Jednocześnie, jak mówi Autorka (str. 11) „Z jakiegoś powodu jednak nawet dla stosunkowo zaawansowanych nie-rodzimych użytkowników języka angielskiego produkowanie pragmatycznie odpowiednich wypowiedzi zbliżonych do rodzimych (native-like) jest trudne (tłumaczenie własne). W dalszej części Wstępu (str. 12) Autorka wspomina o wynikach badań wskazujących na tendencję wśród zaawansowanych użytkowników języka angielskiego do polegania na angielskim jako Lingua Franca, „z jego gramatycznymi, leksykalnymi i fonologicznymi ograniczeniami, raczej niż bardziej zaawansowanej formie, znacznie bardziej odpowiedniej w kontekście akademickiego uczenia się”. Powyższe stwierdzenia stanowią istotne tło dla podejścia do poprawności językowej przyjętego przez Autorkę w rozprawie: jest to poprawność określana przez wzorzec języka docelowego. W odróżnieniu od gramatyczno-leksykalnego, cechy wzorca zachowań pragmatycznie odpowiednich są jednak dalekie od oczywistych. Podnoszę tę kwestię na początku recenzji ze względu na jej fundamentalne w mojej opinii znaczenie dla odczytania i zinterpretowania wyników badań przedstawionych w monografii.

Charakterystyka zaawansowanego użytkownika języka angielskiego jako drugiego, jakim zgodnie z założeniami monografii jest student anglistyki, czyli członek grupy badanej, została szerzej przedstawiona w rozdziale 1 (1.3), po wprowadzeniu innych kluczowych zjawisk: natury komunikacji w L2 (dość obszernie, wraz z odwołaniem do czynników

afektywnych, takich jak lęk językowy i zahamowania oraz gotowość do komunikacji i motywacja) i krótkiego wprowadzenia pojęcia kompetencji komunikatywnej. W charakterystyce tej najwięcej miejsca poświęcono omówieniu kompetencji użytkownika języka nie-ojczystego określonego w dokumentach Komisji Europejskiej (Common European Framework of Reference for Languages, CEFR), w tym kompetencji pragmatycznej, dyskursywnej i funkcjonalnej, wraz z odwołaniem do interpretacji oraz określenia problemów w osiągnięciu poziomu zaawansowanego w wymieniane w literaturze przedmiotu. Problemy te zostały wykorzystane w części badawczej jako podstawa do części pytań zawartych w kwestionariuszu. Po wprowadzeniu podstaw do indywidualnej charakterystyki użytkownika L2, Autorka przechodzi do omówienia cech grupowych w odniesieniu do różnic pomiędzy pokoleniami. Rozdział 2 przedstawia klasyfikację oraz cechy poszczególnych grup wiekowych rozpoznawanych przez literaturę przedmiotu (mowa tu o pokoleniach żyjących, od Tradycjonalistów urodzonych w okresie przed II wojną światową (dane amerykańskie – do 1942 roku), typy komunikacji preferowane przez poszczególne pokolenia oraz podstawy komunikacji między-pokoleniowych. Ostatnia część tego rozdziału (2.3. i 2.4) została poświęcona pokoleniu Z – najmłodszej grupie wchodzącej w system w edukacji akademickiej i wciąż stosunkowo słabo rozpoznanej. Powołując się na badania, w dużej mierze dostępne online, Autorka charakteryzuje to pokolenie jako bardzo dobrze wykształcone (największe możliwości edukacyjne), wychowane z Internetem i w związku z tym aktywnie korzystające z mediów społecznościowych i komunikacji online. Preferencja dla zdalnych form komunikacji jest kolejnym elementem badania kwestionariuszowego przedstawionego w dalszej części monografii. Kolejny rozdział w części teoretycznej zajmuje się tematami kluczowymi w komunikacji między-językowej i między-kulturowej, przedstawiając szeroki kontekst dla przeprowadzonego badania. Znajdujemy tu omówienie problemów związanych z komunikacją globalną przy użyciu języka angielskiego oraz bardzo istotną moim zdaniem deklarację Autorki co do interpretacji pojęcia strategii pragmatycznych w kontekście takiej komunikacji - bez odwoływania się do standardu rodzimego użytkownika (ang. 'core variety', str. 85). Odnosząc się do cytatu z Canagarajah (2012, str. 129), gdzie jest mowa o konieczności odejścia od obsesji (w nauczaniu angielskiego) od poprawności i normy na rzecz przygotowania uczniów do osiągnięcia komunikacji poprzez użycie strategii pragmatycznych, Autorka zauważa, że przy interpretacji strategii bez odniesienia do oczekiwań rodzimych użytkowników języka celem nauczania powinno być rozwijanie świadomości metajęzykowej, która jednak nie będzie

wystarczająca w interakcji z rodzimymi użytkownikami języka. Opinię tę uważam za szczególnie istotną w świetle przedstawionego dalej badania i interpretacji wyników, sugeruje ona bowiem podejście, w którym skuteczność komunikacji z rodzimymi mówcami stanowi odrębny cel i w związku z tym można zakładać, że tylko oni mogą ją oceniać. Zauważmy tu przy okazji problem ze zdefiniowaniem konkretnej grupy docelowej, w ramach której odbywa się ta komunikacja – w przypadku komunikacji globalnej mowa jest o konkretnej grupie (ang. 'community of practice'), natomiast tzw. 'core varieties' to przedstawiciele różnych społeczności anglojęzycznych. Pewnym rozwiązaniem problemu różnorodności jest odwołanie się do użycia skonwencjonalizowanych sposobów wyrażania uprzejmości, pojawia się tu jednak wiele wyzwań, o których mowa w dalszej części rozdziału (3.2 i 3.3.). Sekcja 3.4. zajmuje się pojęciem kompetencji pragmatycznej: jej głównym celem jest przegląd literatury badającej różnice w realizacji wybranych aktów mowy w języku angielskim i polskim oraz omówienia kryteriów oceny kompetencji pragmatycznej w odniesieniu do aktów mowy proponowanych przez badaczy.

Przedstawiając aspekty teoretyczne problemu komunikacji między-językowej i między kulturowej oraz rozwoju kompetencji pragmatycznej, Autorka przechodzi do omówienia przeprowadzonego przez siebie badania empirycznego. Jest to badanie podłużne, trwające trzy lata i przeprowadzone wśród studentów anglistyki Uniwersytetu Śląskiego; jego opis obejmuje rozdział poświęcony metodologii badania (Rozdział 4), przedstawieniu i analizie uzyskanych danych (Rozdział 5) oraz dyskusję i wnioski końcowe (Rozdział 5). Przechodząc do oceny tej części monografii chciałabym przede wszystkim podkreślić długofalowy charakter badania oraz zastosowanie różnorodnych narzędzi badawczych. Zebrane przy ich pomocy dane stanowią bardzo wartościowy materiał badawczy, który z pewnością zainspiruje innych badaczy.

Rozdział 4 otwiera określenie celu badania, którym jest ocena rozwoju kompetencji pragmatycznej studentów polskich reprezentujących pokolenie 'Z' oraz opisanie tej grupy studentów jako osób uczących się języka angielskiego jako drugiego (str. 152). Poza określeniem celu, sformułowane zostają również pytania badawcze dotyczące (1) poziomu rozwoju kompetencji pragmatycznej w produkcji i percepcji oraz refleksji towarzyszących wykonywaniu aktów mownych w języku angielskim, (2) własnej oceny studentów ich rozwoju pragmatycznego, (3) poziomu świadomości pragmatycznej, (4) opinii studentów co do stopnia trudności poszczególnych aktów mowy, (5) czynników, które wpływają na ich uczenie się w

ogóle i ich rozwój pragmatyczny, (6) skuteczności (poczucia sukcesu) u studentów jako użytkowników języka angielskiego jako drugiego, i (7) oceny poziomu rozwoju kompetencji językowej. W celu uzyskania odpowiedzi na te pytania, w badaniu zastosowano następujące narzędzia: 2 kwestionariusze, pisemny scenariusz sytuacyjny (Written Discourse Completion Task, WDCT), pisemny protokół retrospektywny (Written Retrospective Verbal Protocol, WRVP) oraz test kompetencyjny w zakresie pragmatyki. Procedura badawcza obejmowała następujące etapy: przeprowadzenie kwestionariusza wśród studentów I-go roku filologii (październik 2019r.), rozesłanie scenariuszy (WDCT) i pytań dotyczących wypełniania WDCT (WRVP) w okresie od października 2019 do marca 2020, przeprowadzenie kwestionariusza (określanego jako test w opisie implementacji badania) percepcji (rozumienia) zachowań pragmatycznych (maj 2020), teoretyczny test z wiedzy o pragmatyce (styczeń 2021), powtórne przeprowadzenie wstępnego kwestionariusza na zakończenie badania (marzec 2021). Zebrane dane poddano analizie ilościowej oraz jakościowej, przy czym każdy z instrumentów dostarczał danych o innych cechach. I tak kwestionariusz przeprowadzony na początku i końcu badania zawierał pytania biograficzne, dotyczące doświadczenia językowego i poglądów na temat użycia języka, oraz kilka pytań dotyczących emocji (lęku językowego), przy czym pytania te, choć wszystkie zamknięte, zamknięte miały różnorodny format (wybór z kilku odpowiedzi, z różną ilością opcji, format skali Likerta), część zawierała stwierdzenia, część pytania. Kwestionariusz zastosowany do oceny rozumienia pragmatyki to z kolei w większości kwestionariusz zamknięty, z jednym pytaniem otwartym; kwestionariusz zawiera przykładowe realizacje aktu przeproszania, prośby i reakcji na komplement, z których respondent ma wybrać najlepszy / ocenić jeden jako najlepszy. Kolejny instrument, scenariusz sytuacyjny, wymaga od respondentów wpisania realizacji aktu mowy w odpowiedzi na podany kontekst; w scenariuszu tym uwzględniono jedynie trzy sytuacje, z których każda wymaga realizacji innego aktu mowy: prośby, reakcji na komplement oraz przeproszania. Scenariusz sytuacyjny dostarcza danych jakościowych, podobnie jak instrument zastosowany do odkrycia emocji związanych z realizacją aktów mowy (raport retrospektywny), w którym respondenci proszeni są o odpowiedź na pytania w formie dłuższej wypowiedzi. Ostatni z zastosowanych instrumentów, test merytoryczny sprawdzający wiedzę pragmatyczną uzyskaną w trakcie kursu, zawiera pytania zamknięte (test jednokrotnego wyboru) lub dopasowywanie odpowiedzi. Analiza i interpretacja wyników uzyskanych przy zastosowaniu w/w instrumentów jest oczywiście bardzo skomplikowana, szczególnie jeśli celem miałyby być

triangulacja danych, czyli odpowiedź na pytanie przy pomocy danych uzyskanych poprzez zastosowanie różnych instrumentów. Prezentacja wyników w rozprawie w dużej mierze unika tego wyzwania – wyniki zastosowania każdego narzędzia zostały zaprezentowane oddzielnie, bez próby systematycznego ich porównania. Dyskusja i wnioski w Rozdziale 6 zostały zorganizowane w trzech sekcjach, omawiających odpowiednio, polskie pokolenie 'Z' jako użytkowników języka drugiego, ich deklarowany wobec wykazanego rozwój kompetencji pragmatycznej oraz – deklarowany wobec wykazanego – rozwój kompetencji językowej. Wnioski są interesujące, respondenci wydają się przeceniać swoje kompetencje językowe oraz pragmatyczne, a ich zadowolenie z siebie może dziwić wobec problemów, jakie sprawia im odpowiednie użycie języka angielskiego, szczególnie widoczne nie tyle w użyciu strategii (nie będących przedmiotem analizy), co form językowych i ocenie nauczycieli (rodzimych i nie-rodzimych użytkowników języka angielskiego).

Ocena części empirycznej nie jest łatwa: z jednej strony wielość zastosowanych instrumentów i sposobów analizy budzi uznanie, z drugiej jednak procedura badawcza budzi liczne wątpliwości. Pierwszy problem to sposób podawania informacji co do danych oraz sposobach ich przetwarzania. I tak wyniki kwestionariusza przeprowadzonego przed i po badaniu zostały przedstawione jedynie procentowo, przy czym część z nich zestawiono w ostatniej części rozdziału 5. Poza procentami, wydaje się naturalne podanie innych statystyk, szczególnie istotnych przy porównaniu odpowiedzi przed i po badaniu. Moje wątpliwości budzi sposób oceny pisemnego wypełniania scenariuszy sytuacyjnych (WDCT) – znamy co prawda kryteria zastosowane w ocenie odpowiedzi przez nauczycieli (przyjęte za Ishihara (2010) i zawierające metajęzyk, którego znajomość jest konieczna do zastosowania kryterium), nie wiemy jednak kim były osoby oceniające, ile ich było i jak była procedura oceny. Analiza językowa odpowiedzi w tym zadaniu, jak i w raportach (WPRV), choć interesująca, jest w moim przekonaniu słabo umotywowana i dość luźno związana z głównym celem, jakim jest przecież ocena rozwoju kompetencji pragmatycznej. Tymczasem o rozwoju możemy mówić w odniesieniu do poglądów studentów raczej niż ich produkcji, jako że zarówno WDCT, jak i kwestionariusz zrozumienia pragmatyki zrobili jedynie raz.

Podsumowując, przedstawiona rozprawa podejmuje bardzo ciekawy temat, niezwykle aktualny – zrozumienie potrzeb edukacyjnych najmłodszego pokolenia studentów – i czyni to wybierając aspekt równie ważny, co trudny: kompetencję pragmatyczną. Jak już wspomniałam na początku oceny rozprawy, uważam ją za wartościowy wkład w dziedzinę, w której wciąż

brakuje opracowań szerszych i bardziej całościowych. Nie zmienia to faktu, że w wielu miejscach rozprawa rozczarowuje, jako że obiecuje znacznie więcej, niż daje. Wynika to prawdopodobnie z faktu, iż skala projektu jest bardzo duża. Zarówno ilość pytań badawczych, jak i instrumentów mogła spowodować zasadniczą trudność w interpretacji czy choćby opanowaniu struktury książki, w której ani analiza, ani dyskusja de facto nie odpowiadają wprost na pytania badawcze. Aspektem, który wydaje się, że zagubił się w tekście, jest tytułowa komunikacja z pokoleniem 'Z' – po lekturze książki nadal wiemy to, co przewidywaliśmy, czyli wiemy, że jest to pokolenie znakomicie poruszające się w Internecie; nie jest jednak tak, aby relacje między-personalne stanowiły źródło stresu, po prostu książka powstawała podczas pandemii, kiedy zdalne relacje stały się niezbędne. Zaobserwowany lęk językowy, czy też utrzymujący się stres związany z komunikacją słowną, w tym zwłaszcza w zakresie wymowy, przekonuje nas o problemach związanych z kształceniem anglistów według wzorców opartych na rodzimych użytkownikach języka. Problemy ze wzorcem w zakresie zachowań pragmatycznych i komunikacji w mowie mają podobną naturę: wpływ języka ojczystego jest tu największy. Być może wbrew intencjom Autorki, recenzowana monografia motywuje dalsze badania nie tylko w zakresie rozwijania zaawansowanej kompetencji jak najbliższej rodzimym użytkownikom języka angielskiego, ale również w odniesieniu do takiego użycia języka angielskiego, którego potrzebują i chcą używać młodzi ludzie, niekoniecznie perfekcjniści, ale za to – być może – pragmatycy.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Poza monografią autorską zgłoszoną jako główne osiągnięcie naukowe, Habilitantka opublikowała osiem artykułów w czasopismach naukowych (kolejne trzy artykuły zostały zgłoszone do publikacji, w tym jeden we współautorstwie do *Journal of Pragmatics*) oraz dziesięć rozdziałów w monografiach pod redakcją. Ilościowo dorobek publikacyjny jest zatem skromny, a jego zasięg – ze względu na miejsca publikacji – niewielki, mimo, że podejmowana tematyka i opisywane badania (w większości ankietowe) są bardzo ciekawe. W publikacjach widać rozwój zainteresowań Habilitantki tematyką zarówno praktyczną, jak i teoretyczną. Początek działalności naukowej dr Droni łączy się z tematem rozprawy doktorskiej, wydanej drukiem w 2012 roku (*The language of political correctness and special education needs*). Do

tej grupy tematycznej należą artykuły dotyczące politycznej poprawności w edukacji w kontekście niepełnosprawności i potrzeb specjalnych („Niepełnosprawność i specjalne potrzeby edukacyjne w świetle polskiej i brytyjskiej poprawności politycznej” (2009), *Neofilolog* 33 i „Political correctness in the educational context” (2011), *Hemeneia*). Dalsze zainteresowania naukowe, rozwijające się wraz z doświadczeniem zarówno naukowym, jak i zawodowym, to badanie dyskursu nauczyciela, relacje nauczyciel (wykładowca) – uczeń (student), oraz rozwój kompetencji pragmatycznej uczniów (studentów). W badaniach dr Dronia odwołuje się do konstruktów pragmatycznych, takich jak akty mowy, uprzejmość czy akty zagrożenia twarzy (Face Threatening Acts), dzięki którym uzyskuje bardzo interesujący wgląd w naturę wspomnianej relacji student – wykładowca. Wśród poświęconej tej tematyce publikacji chciałabym zwrócić uwagę na artykuł opublikowany w *Kwartalniku Neofilologicznym* w 2019 zatytułowany „Students’ beliefs on politeness – the analysis of hedging patterns in email correspondence” (wcześniejsze badanie korespondencji mailowej w otoczeniu zawodowym zostało opublikowane w *Kwartalniku Neofilologicznym* w 2017 roku). Przedmiotem badania jest sposób, w jaki studenci filologii angielskiej (4 rok studiów) wyrażają prośbę w korespondencji mailowej z wykładowcami – na potrzeby badania zebrano maile w języku polskim i angielskim i stworzono korpus językowy ilustrujący realizację wybranego aktu mowy. W tym badaniu, stanowiącym częściową replikację badania japońskiego, przekonania studentów (tytułowe ‘beliefs’) są jedynie implikowane przez ich zachowanie językowe, jednak zarówno temat, jak i zastosowane podejście dostarczają wartościowych danych, wskazując zarówno na problemy z kompetencją pragmatyczną w języku angielskim zaawansowanych użytkowników języka angielskiego, jak i zachowaniem grzeczności językowej w języku polskim. Wspomniany artykuł bazuje na analizie tekstu korespondencji mailowej; tekst pozyskany w wyniku zastosowania uzupełnianych scenariuszy (DCT) jest z kolei podstawą analizy reakcji na komplementy („Teaching pragmatic competence. The contrastive analysis of discourse completion tests findings on the usage of compliments and compliment responses among Polish learners of various proficiency levels and American native speakers”(2017), *English Insights* 1, 7-24; rozdział we współautorstwie). W pozostałym dorobku publikacyjnym dominują badania ankietowe różnego typu. Chciałabym jeszcze zwrócić uwagę na rozdział opublikowany w 2021 r. w monografii („Teaching styles and roles and their influence on teachers experiencing face threats”). Jest to ciekawe badanie, które, choć dość słabo opisane z punktu widzenia procedury badawczej,

podnosi ważny aspekt pracy i przekonań nauczycieli akademickich, ale również – co bardzo ważne, pokazuje jak zastosowanie podejścia pragmatycznego daje narzędzie do badania przestrzeni dydaktycznej. Zwracam uwagę na ten artykuł, gdyż w moim przekonaniu dobrze ilustruje wkład Habilitantki w rozwój dziedziny poprzez kreatywność i podejście interdyscyplinarne.

Dorobek naukowy Habilitantki obejmuje również inne formy działalności, takie jak redakcja monografii (współredakcja monografii *Różne oblicza dialogu* (2018), Oficyna Wydawnicza Humanitas oraz redakcja mini-słownika (*Mini słownik Polsko-Śląsko-Angielski*), wydanego przez Głos Życia w Katowicach w 2015), czynny udział w konferencjach naukowych (7 konferencji międzynarodowych oraz 18 krajowych, w tym dwóch współorganizowanych) oraz udział w projektach, głównie o charakterze dydaktycznym (wniosek o realizację projektu naukowego pod kierownictwem dr Droni został złożony w ramach konkursu OPUS w 2022 i jest na etapie oceny merytorycznej). Jako formę stażu, Habilitantka podaje jednorazowy udział w programie Erasmus.

Reasumując, pozostały dorobek naukowy nie jest bogaty, wskazuje jednak na rozwój aktywności naukowej Habilitantki. Podejmowane przez nią tematy są ciekawe i warte kontynuowania oraz propagowania przede wszystkim poprzez publikacje w szerzej dostępnych czasopismach i wydawnictwach.

4. Ocena działalności organizacyjnej, dydaktycznej i popularyzatorskiej

Jak wspomniałam we wstępie, zaangażowanie dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie stanowi bardzo ważną część dorobku Habilitantki. Na najwyższe uznanie zasługuje prowadzona przez P. dr Dronię dydaktyka, doceniana przez studentów oraz przełożonych zarówno w Uniwersytecie Śląskim, jak i innych miejscach pracy (NKJO w Sosnowcu, Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu). Jej działalność organizacyjna to zarówno doświadczenie na stanowiskach kierowniczych (funkcja dyrektora Instytutu Filologii Angielskiej w w/w Uczelni w latach 2015-2018), jak i aktywny udział w pracach komisji w Uniwersytecie Śląskim. Habilitantka aktywnie uczestniczy w akcjach promujących kształcenie językowe (Dni Otwarte, wykłady gościnne, udział w komisji olimpiady z języka angielskiego, zorganizowania dyktanda języka angielskiego). Za bardzo istotne uważam zaangażowanie dr

Droni w działania regionalne, takie jak udział w konkursach organizowanych przez Urząd Miasta Katowice i prowadzenie projektu edukacyjnego „Nasza tożsamość – Katowice w obiektywie historii” (2016r.) oraz projektu „Regionalna Edukacja Językowa”, którego wynikiem było powstanie mini-słownika polsko-śląsko-angielskiego. Redakcja tego mini-słownika to również doświadczenie naukowe, co dobrze ilustruje przenikanie się różnych form działalności dr Droni.

5. Konkluzja

Konkludując, uważam dorobek Habilitantki za obiecujący, jej wkład w rozwój dziedziny za znaczny, choć wciąż czekający na pełny rozwój. Doceniając jednak dotychczasowy dorobek naukowy oraz pozytywnie oceniając rozprawę zgłoszoną jako główne osiągnięcie naukowe oraz działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską, stwierdzam, iż spełniają one warunki do postawienia wniosku o nadanie dr Iwonie Droni stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplinie językoznawstwo.

Zódk, 11.05.2023

